

بسم الله الرحمن الرحيم

عرض کردیم که در باب ۲۸ از ابواب احکام شهر رمضان روایاتی ذکر شده که دلالت دارند کسی که روزه واجب بر ذمه اش هست نمی تواند روزه مستحبی بگیرد و اگر بگیرد روزه اش صحیح نیست، این روایات ششگانه را در جلسات قبل خواندیم و مورد بحث قرار دادیم، و همچنین کلام صاحب جواهر را نیز مورد بررسی قرار دادیم فقط ایشان در آخر کلامشان مطلبی را ذکر کردند که صاحب عروة نیز در عروة تبعاً للجواهر به این مطلب اشاره کرده است که بحث ما درباره همین مطلب می باشد و آن این بود که اگر شخصی که روزه واجب بر ذمه اش است روزه مستحبی را که می خواهد بگیرد نذر کند و با نذرش آن روزه ی مستحبی را بر خودش واجب کند تا مثلاً به ثوابش برسد در این صورت با اینکه روزه واجب بر ذمه اش بوده ولی می تواند این کار را کند و روزه ی نذری اش هم صحیح است زیرا اخبار ششگانه دلالت داشتند بر اینکه اگر کسی روزه واجب بر ذمه اش باشد نمی تواند روزه مستحبی بگیرد در حالی که با نذر دیگر روزه مستحب نمی باشد بلکه واجب می شود لذا دیگر آن روایات شامل این مورد نمی شوند پس روزه اش صحیح است. صاحب عروة در این مورد می فرماید: «ولو نذر التطوع على الإطلاق صحّ وإن كان عليه واجب فيجوز أن يأتي بالمنذور قبله بعدما صار واجباً وكذا لو نذر أياماً معيّنة يمكن إتيان الواجب قبلها وأما لو نذر أياماً معيّنة لا يمكن إتيان الواجب قبلها

ففي صحته اشكال من أنه بعد النذر يصير واجباً و من أن التطوع قبل الفريضة غير جائز فلا يصح نذره و لا يبعد أن يقال: إنه لا يجوز بوصف التطوع و بالنذر يخرج عن الوصف و يكفي في رجحان متعلق النذر رجحانه و لو بالنذر و بعبارة اخرى المانع هم الوصف التذب و بالنذر يرتفع المانع». کسی که روزه ی واجب بر ذمه اش باشد جایز است نذر روزه کند به نذر مطلق و می تواند روزه ی نذر را مقدم دارد بر روزه ی واجبی که بر ذمه اش بوده و همچنین جایز است که نذر کند روزه ی روز معینی را در صورتی که ممکن باشد روزه ی واجبی که بر ذمه اش بود را قبل از آن روز معین اداء نماید، به خلاف صورتی که ممکن نباشد که در این صورت (عدم امکان اداء روزه واجبی که بر ذمه اش بوده قبل از روزه نذری) در صحت نذر اشکال است زیرا؛ «من أنه بعد النذر يصير واجباً و من أن التطوع قبل الفريضة غير جائز فلا يصح نذره». صاحب عروة در چند جای دیگر نیز باندر این مشکل را درست کرده اند که البته به این کار ایشان اشکال وارد است خصوصاً حضرت امام (ره) اشکال بسیار خوبی به کلام ایشان کرده اند، مثلاً صاحب عروة در کتاب الصلوة در فصل اوقات الرواتب در مسئله ۱۷ فرموده اند: «إذا نذر النافلة لمانع من إتيانها في وقت الفريضة و لو على القول بالمنع... إلى آخر الكلام» همانطور که می بینید در اینجا نیز ایشان إتیان نافله در وقت فريضة را باندر درست کرده اند و فرموده اند اگر نافله را نذر کند صحیح است و می تواند آن را در وقت فريضة بجا بیاورد و لو على القول بالمنع و همان صوری

که در کتاب صوم در مسئله مورد بحثمان مطرح کرده بودند در اینجا نیز مطرح کرده اند .

خوب صاحب عروة در بحث صوم در آخر مسئله از اشکال مقدر جواب داده اند و فرموده اند : « و لا یبعد أن یقال: إنه لا یجوز بنوصف التطوع و بالنذریخرج عن الوصف و یکفی رجحان متعلق النذر رجحانه و لو بالنذر و بعبارة اخرى المانع هو وصف الندب و بالنذر یرتفع المانع » . ما عرض می کنیم که این مشکل رجحان متعلق نذر با خود نذر برطرف نمی شود زیرا در این صورت دور پیش خواهد آمد چراکه نذر متوقف است بر اینکه متعلقش راجح باشد و راجح بودن متعلق نیز بر نذر متوقف است که این دور می شود و در واقع اشکال مهم بر کلام صاحب عروة هم در صلوة و هم در صوم همین پیش آمدن دور است .

عرض کردیم که حضرت امام (ره) به کلام صاحب عروة اشکال کرده اند ایشان در حاشیه عروة در کتاب الصلوة در فصل اوقات الرواتب در ضمن مسئله ۱۷ که به عرضتان رسید به کلام صاحب عروة اشکال کرده اند و فرموده اند : « الأقوی علی القول به البطلان ، لأن وصف النفل لا یرتفع بالنذر ، بل متعلق الوجوب فی النذر و أشباهه هو الوفاء بها و صلوة النفل فی وجودها الخارجی مصداق الوفاء بالنذر ، فالصلاة الخارجیة مصداق للنافلة و للوفاء بالنذر من غیر أن ینقلب عنوان النافلة عما هو علیه ، والتفصیل موكول إلى محله ، وما ذكره فی المتن غیر وجیه خصوصاً فی الفرض الذی تعرض و علله . و توهم رجحان النفل المطلق بلا قید وقت الفریضة مدفوع بأن النفل وقت الفریضة إذا كان حراماً لا یعقل أن

یکون المطلق القابل للانطباق علیه راجحاً فیصیر النفل قسمین راجحاً و حراماً » . بنابراین اشکال ما بر کلام صاحب عروة همانطورکه حضرت امام (ره) مطرح کرده اند این است که این مورد را با نذر نمی توان از مساق آن اخبار خارج کرد زیرا متعلق نذر باید فی حد نفسه راجح باشد که در این موارد اینطور نیست لذا کسی که روزه واجب بر ذمه اش است نمی تواند روزه مستحبی بگیرد حتی با نذر کردن آن روزه مستحبی ، بقیه بحث بماند برای جلسه بعد... .

و الحمد لله رب العالمین اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین